

ВЕРЕШКО АННА ЮРІЇВНА

студентка

Міжнародний Європейський Університет,

м. Київ, Україна

БОНДАРЕНКО АНАСТАСІЯ ВАЛЕРІЇВНА

завідувач кафедри педіатрії, імунології, інфекційних та рідкісних

захворювань, д.м.н., професор

Міжнародний Європейський університет, Київ, Україна

ВІРУС ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ: АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Вступ. Вірус папіломи людини – одна з найрозповсюдженіших хвороб, які передаються статевим (ЗПСШ) та побутовим шляхами. За підрахунками, у США щороку виникає щонайменше 5,5 мільйонів нових інфікувань, загалом інфіковане населення обчислюється як приблизно 20 мільйонів людей [1]. При проходженні через родові шляхи є імовірність зараження новонародженого [2].

Вірус папіломи людини (ВПЛ), член сімейства паповавірусів, які об'єднані в родину Human papillomavirus або HPV, являє собою невеликий кільцевий дволанцюговий ДНК-вірус з геномом приблизно 8 Кб. За оцінкою медиків близько 70-80% людей є носіями ВПЛ. Він може роками знаходитися в організмі у так званому «тихому» режимі і при цьому людина може навіть не здогадуватись, що хворіє. Більшість хворих самостійно виліковуються протягом 1-2 років після інфікування, у інших можуть розвиватися папіломи та конділоми. Проте вірус все одно залишається небезпечним, так як спричиняє розвиток раку шийки матки. Чоловіки частіше є носіями вірусу, проте в окремих випадках ВПЛ в них можуть виникати рак статевого члена та слизової прямої кишки.

Таким чином, актуальність проблеми вірусу папіломи людини визначається одразу низкою факторів: високою розповсюдженістю захворювання, негативним впливом на якість життя пацієнтів, а також зв'язком з онкозахворюваннями. Відомо понад 100 різних генотипів ВПЛ, які викликають широкий спектр інфекцій, включаючи звичайні бородавки, генітальні бородавки, рецидивуючий респіраторний папіломатоз, дисплазію шийки матки та рак шийки матки. З них близько 80 штампів небезпечні для людини, особливо онкогенні типи вірусу потрапляючи в організм, вбудовують свою ДНК в клітини слизових та шкіри. Запускаються механізми неконтрольованого поділу клітини, що призводить до онкологічного захворювання. Загалом всі типи вірусів розподіляються за онкогенністю [4]. Звичайні папіломи відносять до доброякісних новоутворень, які можуть утворюватися в будь-якому місці на тілі людини.

Загалом жінки більш вразливі до ВПЛ. Це пояснюється анатомічними особливостями будови жінки, а тому і більшою зоною для ураження слизової при контакті зі шкірою під час статевого акту [4]. У зв'язку з цим високоонкогенні штами ВПЛ (в основному 16 і 18 типи) призводять спочатку до дисплазії, а потім поступово і до розвитку раку шийки матки. ВПЛ-16, найпоширеніший тип HR, виявляється в 50-60% плоскоклітинних інтраепітеліальних уражень високого ступеня та інвазивного раку шийки матки, а ВПЛ-18 зустрічається в 10-20% випадків. Таким чином, ВПЛ-16 і -18 вважаються типами, відповідальними за спричинення більшості випадків раку шийки матки в багатьох країнах [3].

Середньоонкогенні (зазвичай 6 та 11 типи) провокують розвиток кондилом на статевих органах. У зв'язку з тим, що стійкий імунітет від ВПЛ не формується, людина може хворіти як повторно тими самими штамами, так і новими. Для попередження зараження папіломавірусом людини застосовують вакцинацію, що вважається профілактичним засобом та способом у подальшому лікуванні. Вакцинація створює стійкий імунітет до папіломовірусної інфекції першопричини онкології, до передракових хвороб шийки матки та генітальних бородавок (кондилом). На даний момент в світі існує дві вакцини проти ВПЛ (раку шийки матки): «Церварикс» і «Гардасил», що мають досить високу ефективність в плані попередження раку шийки матки. У випадку якщо жінка вже хворіє, тобто попередньо інфікувалась, то захисна дія вакцини не діє [5]. Тому рекомендується робити її дівчаткам до початку статевого життя. На даний момент це золотий стандарт профілактики та лікування ВПЛ.

В більшості літературних джерел вказано, що щеплення проти раку шийки матки запобігає розвитку раку в 100% випадків, якщо вакцинації піддаються дівчатка до початку статевого життя, від 9 до 26 років. Хлопчики від 9 до 17 років також можуть бути щеплені, для профілактики онкологічних захворювань.

Профілактика інфікування і наступних онкологічних захворювань визначається обізнаністю щодо інфекції, її наслідків і можливих засобів профілактики.

Мета: вивчити обізнаність серед молоді щодо папіломавірусної інфекції, зокрема, зв'язку між вірусом папіломи людини та раком і можливості імунопрофілактики.

Дизайн дослідження. Розроблена гугл-форма з 15 питаннями, що стосувалися папіломавірусної інфекції, шляхів поширення, клінічних проявів, ризиків інфекції, профілактики, а також інформації про вік, стать та рід занять опитуваних (окремо розділені ті, що мають або здобувають медичну освіту і немедиків), була розповсюджена з використанням соціальних мереж Telegram, Instagram серед осіб віком від 16 до 31 року. Аналіз результатів проведено за допомогою програми Excel, використані методи описової статистики.

Результати. З анкети де приймали участь медики отримана 41 відповідь, з анкети не медиків – 42 відповіді. Розподіл опитаних за віком: 16-31рр. Більшість тих, що взяли участь в опитуванні жіночої статі – загалом: 84.3% жінок і 15.7% чоловіків.

Певне уявлення про папіломавірусну інфекцію мають: медики – 100%; не медики – 71,4%. Серед медиків 87,8% розуміють шляхи передачі, 97,6% ризики захворювання, способи захисту, профілактику. Серед немедиків 71,4% хоч і мають уявлення щодо загальних відомостей про ВПЛ, проте 50% не усвідомлюють ризики захворювання; 54,8% не знають про вакцинацію та профілактику.

Найбільш відомі локалізації ураження ВПЛ:

1) папіломи утворюються в будь-якому місці на тілі людини: медики – 100%; не медики – 85,7%

2) на зовнішніх статевих органах: медики 0%; не медики – 9,5%

3) на слизових внутрішніх органів – медики 0%; не медики 4,7%

4) в ротовій порожнині – медики -0%; не медики 0%.

Про ризик розвитку раку статевих органів знають 97,6% молодів серед медиків і 50%, що не мають медичної освіти. Знання щодо імунопрофілактики папіломавірусної інфекції зазначили: медики – 78%; не медики – 45,2%.

З метою вирішення проблеми обізнаності сучасної молоді та на основі всіх отриманих відповідей, учасникам було поставлене ключове питання: «Чи вважають, що медіа повинні

більше уваги приділяти питанням профілактики ВПЛ та здорового способу життя в цілому?», в якому згодні 92,7% медиків та 83,3% не медиків.

Фактично можна дійти такої думки, що при наявності у сучасних підлітків належних знань щодо «сексуального виховання» на рівні закладів освіти, в рамках формування загальних понять дорослого та самостійного життя, є велика імовірність вплинути на статистичні дані щодо інфікування.

Висновки:

1. Папіломавірусна інфекція – проблема, актуальність якої складно переоцінити у сучасному світі.

2. Профілактика – перший крок у лікування ВПЛ.

3. Рівень обізнаності щодо папіломавірусної інфекції серед молоді загалом задовільний. Різниця між медиками і немедиками в тому, що медики усвідомлюють низку аспектів щодо самого захворювання, тоді як не медики чули про ВПЛ, проте не володіють знаннями про ризики, діагностику та профілактику.

4. Про зв'язок папіломавірусної інфекції і раку статевих органів рівень обізнаності досить низький серед не медиків, він складає 50%.

5. Незважаючи на знання і усвідомлення ризиків папіломавірусної інфекції навіть серед молоді, що має медичну освіту, знання щодо вакцинації мають всього 78%, це означає, що кожен п'ятий потенційний медичний працівник не матиме мотивації доносити інформацію щодо вакцинації до своїх пацієнтів.

6. Проведення просвітницької роботи щодо ризиків папіломавірусної інфекції і її профілактики дозволило б підвищити рівень обізнаності серед молодих людей про папіломавірусну інфекцію і знизити рівень інфікування і рівень захворюваності на рак.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Лата Балакрішнан, Райан Клаусон ,Тімоті Вейланд ,Мішель Б'яно таБаррі Мілавець «Варіації типу вірусу папіломи людини, що передається статевим шляхом, призводять до дисплазії шийки матки високого ступеня в північно-східній частині Північної Дакоти та північно-західній частині Міннесоти» // вірусологічний журнал/ стаття № 46 (2006). <https://virologyj.biomedcentral.com/articles/10.1186/1743-422X-3-46>

2. Мак Т. Раффін IV ,Джоан М Бейлі ,Діана Рулстон ,Дейзі Р Лі ,Рут Енн Такер ,Девід Сі Свон іЕлізабет Р. Ангер « Вірус папіломи людини в амніотичній рідині» // Вірусологічний журнал/ стаття № 28 (2006). <https://bmcpregnancychildbirth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2393-6-28>

3. Джи Юн Лі ,Мі Йонг Шин ,Чонг Мо Кім ,Хе Янг Кі ,Дже Кеун Чунг ,Санг-Кі Мін ,Сон Джун Кім ,Дай-Хо Джанг ,Сон Сун Кім іБьон-Сун Чой «Поширеність інфекції вірусу папіломи людини та розподіл генотипу серед корейських жінок високого ризику для вивчення стратегії розробки вакцини» // Вірусологічний журнал/ стаття № 201 (2010) <https://virologyj.biomedcentral.com/articles/10.1186/1743-422X-7-201>

4. Філатова А. «ВПЛ (Вірус папіломи людини) // стаття. <https://medialt.clinic/blog/entsiklopedia/vpl-virus-papilomi-lyudini>

5. ВАКЦИНАЦІЯ ВІД ВПЛ / стаття. https://ternopil.oxford-med.com.ua/viddileniya/ginekologiya/hpv_vaccination